

JEPPE NIELSEN KYK

Der tales i vore dage meget om truede dyre- og fuglearter, der bliver ofret millioner på at hjælpe en bjørneart i Kina, der er ved at uddø. Der er fuglearter hele verden over, der regnes for truede, til stadighed får vi små pjecer ind gennem brevsprækken, der oplyser os om, hvor galt det står til, og samtidig opfordrer os til at støtte Verdensnaturfondens arbejde.

Så vidt så godt.

Men der er en menneske-art, der er meget nær ved at uddø, nemlig dem vi kalder originaler, der er flere variationer inden for racen. Der var dem, der gik på landevejen overnattede i en høstak om sommeren eller en kobås om vinteren, kosten var de altid sikre på ude på gårdene, de blev næsten altid vel modtaget. Enkelte tilbød også deres hjælp for en kort tid i høst eller lignende.

Men deres tid er forbi nu, måske findes der nogle få stykker i hele Jylland, ellers er de for længst indfanget af dem der styrer vort velordnede samfund, de er puttet i bur med fast adresse og modtager den reglementerede sociale ydelse. Der findes også en stamme, der er fastboende og har deres eget, enten det så er håndværkere, fiskere eller landbrugere, dem er der stadig enkelte stykker af, det er dem, der ordner alt selv, ingen fremmed indblanding.

Men, ak også de må snart helt kapitulere, de går ikke mere rundt og føler sig som enevældige konger i deres snævre rige og lige så snævre tankeverden, kun ganske få holder endnu stand og forsøger at skjule sig helt ude i det yderste overdrev, men snart vil den sidste forsvinde i velfærdssamfundets finmaskede net, til ærgrelse for mange forfattere og malere.

Nej, vil vi prøve at drage en virkelig original frem af glemselen, så må vi helt tilbage til tiden før første verdenskrig. Når vi børn her i Raabjerg sogn sad og lyttede til de voksnes, tit meget underholdende beretninger, så var der een mand og hans nærmeste omgivelser, der altid gik igen.

Manden var Jeppe Nielsen Kyk i daglig tale Jeppe Kyk. Han og Inger havde som helt unge slået sig ned i Kandestederne, hvor de købte et hus med et ret stort jordtilliggende, jord, der som landbrug betragtet, var næsten uden værdi. Jeppe var ellers født i Tolstrup sogn, hvor faderen havde et lille brug på den gode jord.

Der boede kun nogle få familier i Kandestederne først i 1900-tallet, ikke des mindre så var der navne iblandt, som sent vil blive glemt, der var Chresten Nielsen Kokholm og hans kone Elisabeth, som var dem, der først fik ideen til at omdanne deres gård til hotel, siden blev der jo flere om den forretning, der snart skulle vise sig at være mere givtig end landbruget.

Selv om disse hotelejerne vil huskes længe, så vil også navnet Jeppe Kyk leve i folkemunde meget længe endnu. Og hvorfor så det. Jo, han var een af dem, der afveg meget fra det gængse mønster, han var af dem, der ikke veg en tomme fra det, han vidste, var hans ret. Vejretten til hans ejendom gik forbi Kokholms nystartede hotel, men han brugte til daglig sin egen private vej, kun i sommertiden, hvor der var gæster hos Kokholms, drev han sine kreaturer forbi to gange daglig. Hvilket fremkaldte en støvsky, der tit drev ind over verandaen, hvor gæsterne sad og spiste. Og dette kun for at ingen måtte glemme, hvad der nu engang, var hans ret.

Et andet eksempel, han ville under ingen omstændigheder betale skat, hvad kan købte, betalte han, han havde ikke købt noget af kommunen og kunne som sådan heller ikke være den noget skyldig. Men kommunen havde en helt anden mening, og det endte med, at hans ejendom blev stillet til tvangsauktion.

Så gik Jeppe til en sagfører, for at spørge om råd. Sagføreren måtte blankt erkende, at såvidt han kunne se, var der kun eet afgøre, nemlig betale, Jeppe sagde "NEJ, alt andet men ikke betale. Om der dog ikke fandtes højere myndighed i dette land end kommunen."

"Jovist" sagde sagføreren, "der er naturligvis justitsminister Alberti, han skal være en forstående mand, ham kunne du måske rejse over og tale med." Ment som en spøg fra sagføreren side. Den besked tyggede Jeppe lidt på, så sagde han farvel og gik. Selvfølgelig for at gå hen og betale sin skat, det mente sagføreren da.

Men nej, Jeppe gik til stationen og købte billet til København. Nå, ja, så fik naboerne da vished, manden var gal, rablende gal, at tage til København for at tale med justitsministeren om sine skatteforhold, det var da under alle omstændigheder håbløst. Men Jeppe lod sig ikke besnakke, han ville til København.

En tidlig mandag morgen forlod han Kandestederne med kurs mod Hulsig station. Et halvt hjemmebagt rugbrød havde han i rygsækken sammen med lidt smør og en humpling ost. I Hulsig brugs købte han 4 store spegesild, så var han rejseklar. Nogen større ændring i klæde-dragten fra det daglige, var der ikke foretaget, ligesom også de daglige træsko gjorde turen med.

Så gik det ellers sydover, Jeppe følte sig godt tilpas, sludrede lidt med medpassagererne, sov lidt ind imellem. Og først på turen over Fyens land meldte sulten sig.

Jeppe rakte op i nettet og fik rygsækken frem, joh, ser I folkens, een har da muleposen med, skal man købe sig en bid derovre hos københavnerne, så kan man snart blive ruineret. Hermed fandt han en spegesild frem, tog den om hovedet, og trak den et par gange frem og tilbage under armen, og mens en herlig krydret duft bredte sig i den lille kupe, tog Jeppe den første gevaldige bid af sildens brede ryg.

Nu begyndte de øvrige passagerer at forsvinde, men Jeppe beroligede dem: "Bliv da endelig siddende, det generer ikke mig, at der er mange tilstede, når jeg spiser, det er jeg vant til, vi er en stor familie hjemme". Men den sidste, der forlod kupeen, lagde godt mærke til det ræve-grin, der langsomt bredte sig over den spisendes ansigt. Nu blev der plads til at strække sig på bænken efter måltidet.

Hvordan det foregik med natlogi, melder historien ikke noget om. Men allerede næste dags formiddag lykkedes det virkelig for Jeppe at få foretræde for Alberti, og ikke nok med det, han talte så godt for sig, at den store mand på stående fod, sendte bud til Raabjerg kommune, om straks at aflyse tvangsauktionen over Jeppe's ejendom.

Måske var det succesen hos Alberti, der gav Jeppe eventyrlyst, i alt fald bestemte han sig til at aflægge 'Vivex et besøg, ikke for at nyde noget som helst, han var jo ikke millionær, nej, han ville bare se det kendte sted og prøve ligesom at indånde atmosfæren der. Det blev nu kun til nogle få åndedrag, så viste

tjeneren sig med en lille seddel, som han i al ærbødighed lagde på Jeppes bord. På sedlen stod: "Deres nærværelse er uønsket", underskrevet direktionen.

Jeppes rejste sig og gik lige så stille og rolig som han var kommet. Men ude i den store mennesketomme forhal skete der eet eller andet med bonden fra Kandestederne. Han stoppede op et øjeblik, som han stod der, lignede han en mellemting mellem den listige Loke og den uovervindelige Thor, så gik han hen og puttede sedlen i lommen på den flotteste og dyreste pels i den lange række af overtøj.

Efter Jeppes københavnertur var der ingen mere, der mente, han var gal, selv om han var nok så original.

Jeppes afveg fra de øvrige beboere i Kandestederne i næsten alle forhold. Alle naboerne fiskede ind imellem ligesom de var medlemmer i det stedlige bjergningslav, altså et selskab, der i tilfælde af strandinger, tilbød sig med hjælp til at bringe lasten i land, så skibet eventuelt kunne bringes flot. Det var et arbejde, der af og til gav en god skilling.

Men Jeppes hverken fiskede eller bjergede, han holdt sig til sin jord, og hvad der ellers bød sig af småhandel. Havde naboerne haft god held med fiskeriet, så købte Jeppes gerne en vognfuld fisk, som han kørte rundt og solgte i Raabjerg og helt ad Bindslev til. Der var mange folk på gårdene i de tider, det var let at sælge fisk, dengang tog man det ikke så nøje, om fiskene var spillevende eller døde, og sandt at sige, Jeppes fisk blev tit temmelig døde, inden han fik udsolgt.

Han var altid dårligt kørende, feks. kørte han ofte med en hest og en tyr, der var aldrig særlig megen fart over feltet. Det var under en sådan tur med fisk sydpå i Raabjerg sogn, at Jeppes blev indhentet af en cyklende fiskekontrollør, denne standsede køretøjet et og spurgte høfligt om lov til at kontrollere fiskene, der var dækket af et sejl. Det var Jeppes ikke meget for, men den unge mand med kasketten var ikke så let at komme om ved, han mente at have både ret og pligt til at efterse varerne.

Længe holdt Jeppes stand, men omsider gav han sig og slog sejlet til side, og hvad lå så der i vognen. To torsk på godt et par alen i længde, de små rødspætter var udsolgt.

Også tørvehandel beskæftigede Jeppes sig med, maretørv var en god salgsvare i Skagen, og transporten var ikke længere end det kunne overkommes, selv om vejene var dårlige og trækraften meget begrænset. Jeppes vogn var hjemmelavet fra A til Z, og for hjulenes vedkommende måske ikke af en kvalitet, som dem der var fabrikeret af en udlært karetmager. I alt fald skete det engang at et hjul brød sammen, mærkværdigvis på hjemvejen fra Skagen, det var ved skæbnens uforklarlige gunst lykkedes at få tørvenerne læsset af ved kunden uden uheld, men halvvejs hjemme væltede vognen pludselig, det ene baghjul var totalt splintret.

Jeppes smed stumperne af hjulet op i vognen, greb om akslen og kørte videre med sig selv som hjul. Strengt har det nok været, men Jeppes tabte ikke pusten, for da han i nærheden af Kandestederne mødte nogle af naboens gæster, hilste de ham med ordene: "Det er hårdt at være hest", hvortil Jeppes omgående svarede: "Det er værre at være hjul". Han blev aldrig svar skyldig.

Jeppes var altid i selskab med sin store puddelhund, den fulgte ham, hvor han stod og hvor han gik, den hed JØRN og blev flere gange skiftet ud på grund af

alder, men navnet JØRN blev aldrig udskiftet, uanset hundens køn. Jeppe havde det med at klippe sin hund hvert forår, når der kom varme i luften. Et år var det blevet for tidligt, der kom helt uventet en kuldeperiode, en nabo følte sig foranlediget til at spørge, om det ikke var lidt koldt at klippe hunden, "nej da", lød svaret, "vi stod inden døre".

Familien Kyk var meget fattig, medens de boede i Kandestederne. Som det var skik i de tider, så var familien stor ni børn blev det til i alt, så det har vel for stadig at skaffe brød i huset, at Jeppe bestemte sig til at gå ind i hotelbranchen ligesom naboerne, og havde da også gæster nogle somre. Men det var jo i tiden før 1920, forskellen mellem bybo og landbo var stor dengang.

Men for byboen og Jeppe var den helt uoverstigelig, særlig var det vel mangel på hygiejne i al almindelighed, det var galt med. Jeppe fik aftalt en ordning med Chresten Kokholm, så hans gæster kunne spise hos sidstnævnte. Der var dog stadig lejlighed til at få skyllet halsen i Jeppe's hus, men det store hoteleventyr blev det aldrig til, den håndtering lå ikke for familien Kyk.

Der har været fortalt at Jeppe drak, når han var på handelen, det må imidlertid bero på en misforståelse, der er sikkert sket en forveksling af personerne, idet der også fandtes nogle stykker af den slags på egnen. Jeppe drak ikke spiritus overhovedet, måske af den grund, at det kostede penge. Der fortælles, at han, når han var ude med fisk, at han af og til gik ind til en købmand, hvor han købte en hvidtøl og to tørre kringler, den ene kringel til ham selv, den anden til hunden.

Tørre kringler var noget man kunne købe overalt, holdbarheden næsten ubegrænset, det var en stor fyldig kringel 25 - 30 cm. lang, hård som træ, men yderst velsmagende, pris 2 øre pr. stk., en hvidtøl kostede 8 øre, altså et godt lille måltid til både mand og hund for 12 øre.

Men uanset, hvor sparsommelig man var i det Kykske hjem, så gik det ikke i det lange løb, landbruget gav intet, sommergæster indså både Jeppe og Inger, det var ikke noget for dem. Der var som sagt dengang for stor forskel på land og by, det fremgår også med al ønskelig tydelighed af følgende.

En ung enke på egnen var slået ind på det med badegæster, som man kaldte de ferierende. Efter nogen tid blev konen spurgt, hvad hun syntes om de hersens københavnere, jo, lød svaret, de er da nogle grumme rare mennesker, men jeg lærer sikkert aldrig at forstå dem, kan I tænkejer, de vil absolut æde ude og sk... inde.

Nej for Jeppe's vedkommende var det kun fiskehandelen, der holdt sulten fra døren, så han begyndte at se sig om efter en lille ejendom, et sted hvor der fandtes lidt bedre jord, efter nogen tids søgen, fandt han hvad han søgte, lidt syd for Tuen.

Den sidste tur med fisk inden familien flyttede til Tuen, blev meget dramatisk, den er der stadig gamle folk, der kan mindes.

Det var kort før jul, det havde været godt fiskevejr længe, men rødspætteerne havde ikke været særlig samarbejdsvillige, i alt fald var det ikke de store mængder, der var gået i kandestedboemes garn, men pludselig en dag op ad formiddagen, kom der bud, nu var der fisk i store mængder. Så blev der travlhed, når der var mange fisk, var det altid billigst, således også den dag. Jeppe fik et svingende læs for lidt og ingenting.

Det var begyndt at sne og blæse fra nordøst, det kunne godt ende med det helt store uvejr inden aften, alligevel var Jeppe i godt humør, da han startede sydover, af erfaring vidste han, at folk, var lette at få i tale i ondt vejr, særlig hvis han fortalte dem, at han ikke agtede sig ud med fisk foreløbig, eftersom vejret artede sig allerede nu. Handelen viste sig da også at gå strygende, folk købte stort ind, man ville sikre sig, mens tid var, hvad man ikke kunne få spist straks kunne jo altid salttes.

Men selv om handelen gik godt, så tog det alligevel sin tid at få udsolgt, og først ud på natten sneglede Jeppes køretøj sig gennem Aalbæk og videre nordover.

Der var en del sne nu, så Jeppe fandt ud af, at der var bedre at køre lidt øst for vejen, der var mindre sne, altså drejede han fra vejen. Det gik også vældig godt en tid, men pludselig opdagede Jeppe, at han kørte på is, nå, ja, det var nu også lige meget, der kunne da kun være ganske lidt vand under isen her på dette sted, så her var da ingen fare på færde. Men her tog han helt fejl, for pludselig snublede den ene hest, og da den kom på benene igen, kunne den ikke støtte på det ene forben.

Jeppe gik hen og følte på benet og blev klar over, at det var brækket, der havde været et tyndt sted i isen, hesten var trådt igennem og havde derved brækket benet.

Nå, ja så var der kun et at gøre, hesten måtte slagtes, een for almindelige mennesker at se næsten umulig tanke før næste dag, når det blev lyst, og der kunne skaffes en slagter. Men for Jeppe var intet umuligt, han bandt tømmen forsvarlig fast til vognen, så satte han kursen mod nærmeste hus, der var heldigvis ikke ret langt, her var folkene gået til ro, så Jeppe måtte hamre på døren en rum tid, uden at nogen reagerede.

Det var et par gamle folk, der boede her, Jeppe forstod godt deres betænkelighed ved at lukke op, netop heromkring hed det sig, at nogle forliste norske søfolk gik igen, når det stormede og sneede fra nordøst, det var i en sådan storm, de i sin tid forliste.

Dog langt om længe, blev der tændt et lys derinde, og en gammelmandsstemme, der forsøgte at lyde barsk, råbte, hvem banker. Det er Jeep fra Kandestederne, lød svaret. Så blev der endelig lukket op.

Nu forklarede Jeppe den vanskelige situation, han var kommet i, den gamle beklagede meget, at han ikke kunne hjælpe, nå hjælpe, jeg plejer at kunne hjælpe mig selv, svarede Jeppe, hvis han blot måtte låne en stor kniv, den fik han, så forsvandt han igen ud i mørket, tilbage til sit køretøj og den skadede hest.

Hvordan det lod sig gøre for een mand, at slagte hesten, trække skindet af, tage indvoldene ud, og partere dyret i buldrende mørke, og kun ved hjælp af en kniv, det må til alle tider, stå hen som en uløselig gåde. Da arbejdet var gjort, gik Jeppe tilbage med kniven samt en stor steg som tak. Den ene hest trak vognen og kødet hjem til Kandestederne, hvortil køretøjet ankom, da det begyndte at lysne i øst.

Men som allerede nævnt, herefter foregik alle familien Kyks aktiviteter fra Tuen, bortset fra at fiskene stadig blev hentet i Kandestederne. Nu var børnene begyndt at flyve fra reden, de havde alle let ved at skaffe sig gode pladser, de

var kendt for både at ville og kunne arbejde. Nu kunne man måske have tænkt sig, at Jeppe blev mere i stil med andre i det nye nabolag, her var naturen mere blid, og jorden mere givtig, men det var slet ikke tilfældet. Han var en original, og det vedblev han at være.

Men også her viste han sig som en god nabo, om det så var etatsråden på Gaardbogaard, så accepterede han den særegne nabo. De to havde retssag om en vej, en sag som Jeppe vandt, men det gjorde ingen skår i naboskabet, vel fordi begge de to herrer var meget godt begavede og helt klar over, at venskabet med naboer altid betaler sig bedst.

Men det sprog Jeppe brugte i daglig tale overfor sine øvrige naboer, det måtte etatsråden også finde sig i. Ude mellem bønderne i de tider var det ikke at betragte som en uhøflighed, hvis en mand søndag formiddag slentrede over til sin nabo, og til den første han mødte i en venlig tone siger som så: "Goddag er stodderen hjemme", og Jeppe var ikke af dem, der gjorde forskel på folk.

Engang da han spurgte en stuepige på Gaardbogaard, om stodderen var hjemme, svarede denne: "De mener vel herren", "bevar mig vel, kalder i ham sådan", var Jappes kommentar.

Også auktionerne om foråret over strandingsgods langs kysterne havde Jappes interesse, han var fast gæst ved disse auktioner. Et år var der masser af godt træ, der skulle sælges, Jeppe vejrede straks forretning, men han var ikke af dem, der købte katten i sækken.

Han undersøgte de forskellige bunker først, så han vidste, hvad han bød på. Der var tit stor trængsel omkring de udbudte varer, man kom let til at træde hinanden over tæerne. Således var Jeppe engang uheldig, at få sig placeret på en fod, tilhørende een af de tilstedeværende øvrighedspersoner. Denne henvendte sig til Jeppe "De står på min fod Jeppe", "Så hold dej skånk ve dæ sil", lød svaret.

Familien Kyk havde altid levet i yderste fattigdom, men i Tuen gik det straks bedre, indtægterne blev større og udgifterne mindre, eftersom børnene klarede sig selv. Men det viste sig snart, at en så uvant ting, som at give penge ud til hvad, der ikke var livsnødvendigt, det kunne Jeppe og Inger ikke lære, så i stedet for at gøre sig livet lidt mere normalt, så blev der tid efter anden lagt nogle få kroner til side.

Ikke sådan at forstå, at det opsparede blev sat ind på en sparekassebog, nej, det var alt for risikabelt, man kunne aldrig vide, hvad de sparekasse-folk kunne finde på, det var altid det sikreste, selv at vogte sine penge.

Derfor fandt Jeppe en gammel udslidt træsko frem, den kunne bruges som sparebøsse, og fik sin faste plads under sengen, hvorfra den kun blev trukket frem, når der skulle puttes nogle småskillinger i, aldrig for at tage penge op. Men måske for at veksle til sedler, de fyldte ikke så meget. Det hed sig, at der i tidens løb fandtes adskillige træsko under sengen.

Men den snak om Jappes penge, huede ham ikke rigtig, hvad kom det andre ved, enten han var rig eller fattig. Han udtænkte derfor en plan, der een gang for alle skulle overbevise folk om, at han stadig var en fattig mand, der af og til døjede med at betale til tiden.

Det var en decemberdag ved terminstide, Jeppe kom ind i Brugsen i Tuen, hvor han plejede at handle og derfor kendte uddeleren godt. De to kom i snak, som så tit før. Så siger Jeppe med megen beklagelse i stemmen: "Det kunne vel ikke tænkes, du ville hjælpe mig Sørensen, jeg står i en meget pinlig situation, jeg mangler 200 kr. til terminen, du kunne vel ikke låne mig beløbet en måned, til den tid kan jeg betale tilbage". Uddeleren var mere end villig, det ville da glæde ham, at han kunne hjælpe. Et øjeblik efter var Jeppe på vej hjem med de 200.

Men hvis den ene var en filur, så var den anden sandelig også. På månedsdagen kom Jeppe pligtskyldig og betalte sin gæld, med mange tak for lån. Vi er her da for at hjælpe hinanden, fastslog uddeleren, skulle det være en anden gang, så kom bare igen. Jeppe takkede endnu engang og gik.

Så gik uddeler Sørensen ind på sit kontor og fandt seddelen frem med numrene på de sedler, han havde udleveret en måned før. Det var de samme sedler, han havde fået tilbage.

I ældgammel tid, fra før sandflugten, fandtes et hjulspor fra Kandestederne til Raabjerg kirke, der skal ifølge A. P. Gaardboe, have ligget syv landsbyer på strækningen. Byer er nok så meget sagt, men i alt fald har der boet folk her før sandflugtens tid, der skal således være fundet syv brønde, man mener, hver brønd har tilhørt flere familier.

Menneskene måtte flygte for sandet, deres huse tog de som regel med sig, kun brøndene blev tilbage, samt hjulsporet der snoede sig ud og ind mellem klitter og skrænter, vandhuller og sandmiler. Blev der på grund af sandflugt umuligt at køre et sted, så kørte man udenom og fandt igen fast grund.

Det var bl.a. folk på vej til kirke, der benyttede vejen eller hjulsporet, nogen egentlig vej, var der vel aldrig. Før der blev bygget kirke i Hulsig, hørte Kandestederne og Starholm i kirkelig henseende til Raabjerg, ligesom en del af Tversted sogn havde sit kirkelige tilhørsforhold her. Fru Thyra Jensen, gift med Frede Bojesen Jensen præst i Raabjerg fra 1891 - 1894, fortæller i sine erindringer fra parrets tid i Raabjerg om, hvordan kirkegængerne om søndagen kørte til syne langt ude i horisonten med kurs mod Raabjerg kirke.

Hun skildrer blandt andet een af mændene fra Kandestederne, der altid havde geværet med og skød ænder, gæs og harer undervejs, som han afleverede til Præstegårdens køkken, hvilket var meget kærkomment. Men også efter den tid er hjulsporet blevet benyttet.

Jeppe var een af dem, der kørte der, således en vinteraften, han havde som så tit før været i Kandestederne efter fisk, som så skulle sælges dagen efter. Han var ankommet om eftermiddagen, og da fisken var læsset, var både hest og mand budt indenfor hos fiskerbonden, den ene til en bid brød, den anden til en favnfuld hø.

Under måltidet sad både manden i huset og hans gæst temmelig tavse, de skævede nu og da til vinduet, så rømmer Jeppe sig: "Ja, det er nok bedst, jeg ser efter at komme afsted, godt der ikke er så langt hjem", "ja", siger hans vært, "det allerbedste var måske, om du blev her i nat, ingen kan vel være i tvivl om, hvad det ender med, vi kunne allerede føle det i formiddags på havet, den lumske stille nordøstenvind og de forjagede skyer, det vil give snestorm inden ret længe, i mørke og snestorm skal der held til for at finde vejen gennem klitten til Tuen". "Det går nok", sagde Jeppe, "kan jeg ikke finde vej, så tror jeg, Peter

kan". Det var hesten han mente, den hed Peter og var en solid enspænder, vistnok hingst.

Jeppe ville altså hjem, endskønt han sikkert ikke havde glemt sit natlige havari nord for Aalbæk nogle år i forvejen. Da det var vinter og meget overskyet, var det allerede temmeligt mørkt, da Jeppe's køretøj forlod Kandestederne, og hvad værre var, det var begyndt at sne og blæse.

Peter gik raskt til, det var som om, den var klar over den faretruende situation. Men foreløbig gik det godt, med blæsten i ryggen var vejret ikke så slemt. Jeppe havde tilladt sig den luksus at age, det var ellers ikke noget, han plejede, hesten kunne få nok at gøre endda i det undertiden bundløse sand.

Her sad han så og regnede på, hvor langt der nu måtte være hjem, en tur til Kandestederne var trods alt ingen udenlands rejse. Jeppe sad og smånynnede, medens Peter troligt sled sig sydover, da skete der noget helt uforudset, køretøjet standsede med et ryk. Hvad betød nu det.

Jeppe sprang ned fra vognen og så sig om. Det viste sig, at hesten var standset ude på en skrænt, foran var der et gevaldigt vandhul og altså ingen vej. Hvornår køretøjet var kommet ud af kurs, var ikke godt at vide. Mand og hest fik ved fælles hjælp vognen drejet bort fra skrænten, og Jeppe begyndte at lede efter vejen, den måtte vel være et sted i nærheden, men des-mere han ledte, desmere blev han klar over, at både han og Peter var faret uhjælpeligt vild.

Først nu lagde han mærke til, at vinden havde vendt, nu var den sydøst efter et øjeblik var den sydvest, vrøvl, det var ham selv, der gik i rundkreds, han fandt ingen vej. Snart anede han heller ikke i hvilken retning, han havde efterladt køretøj et og den arme hest tøj ret til en vidj ebusk. Nu var han altså helt i skæbnens vold, alt var hvidt, intet tegn var der at gå efter nogetsteds.

Men han sørgede for altid at have vinden i ryggen, så vidste han, det gik sydover. Hvor længe han gik, havde han ingen rede på, men til sidst kom han da til nogle huse, og huse, der syntes ham bekendt, men de vendte da alle sammen forkert. Så ser han pludselig et lys i et vindue, der stævnede han hen, nu vil det vise sig, hvor han er havnet. Underligt, der var altså noget bekendt ved det hele, Jeppe bankede på, hvem er det, lød en kvindestemme.

"Det er Jeppe Kyk, jer er faren vild". I næste sekund blev døren revet op, og der står Jeppe og Inger og ser på hinanden, så udbryder Inger: "jamen fatter er du da helt forstyrret", "nej siger Jeppe", og retter sig op "nu kan jeg godt se, hvor jeg er, men sig mig engang, hvordan kan det være, at nøst og rollingen har skiftet plads".

Så var manden nået under tag, men stakkels Peter sod stadig ude et sted i klitten. Næste morgen, før det blev lyst, gik der bud til naboerne, om det skete, og da det blev lyst, var der mange, der stævnede nordover, men først ved middagstid lykkedes det at finde hesten, den var da så forkommen, at den ikke selv kunne gå hjem, der måtte bud hjem, hvor man i hast tømrede nogle planker sammen til en slags slæde uden meder, herpå blev Peter slæbt hjem af to andre heste.

Men ikke des mindre, så blev den igen så frisk som nogensinde, og mange år efter den tid, kunne man se Jeppe og Peter med fiskevognen sno sig ud og ind mellem klitterne.

Der var dem der mente, at Jeppe nåede at blive en rig mand, men efter vore dages begreber, var det så som så med rigdommen, han var ved sin død ejer af 10.000 kr. i rede penge, hans lille landbrug har sikkert været under 10.000 værd.

Jeppe og Inger har deres sidste hvilested på Sørig kirkegård, men deres efterkommere er mangfoldige og findes spredt langt ud over Vendsyssels grænser.

Jeppe gik barfodet hele året. En kone fra Skagen sagde til ham. Det er nogle stærke strømper De har Jeppe. Ja lød svaret, de er af samme stof som min kones bukser.

Inger Kyk døde i 1925 og Jeppe Kyk i 1935.

underskrevet af

Ketty Nielsen Christensen,
Sdr. Havnevej 27,
Ålbæk.

Det er min bedstefar Jeppe Nielsen Kyk født 28. marts 1860.

Forældre Peder Christian Nielsen og hustru Christine Pedersen.

Bedstemor Inger Marie Sørensen født 25 december 1854.

Forældre Søren Christian Christensen og hustru Kristine Johannesdatter af Vesterklit.